

Mindre social- og sundhedspersonale de næste ti år

ANALYSE

Antallet af faglærte social- og sundhedsassistenter falder med 3 pct. over de næste 10 år. Social- og sundhedshjælperne falder med knapt 9 pct. Faldet blandt social- og sundhedshjælperne er det samme som faldet i det generelle antal af faglærte, der forventes at falde med 9 pct. frem til 2032.

Mindre social- og sundhedspersonale de næste ti år

Dato: 22. december 2022

Allerede i 2022 oplever vi mangel på faglærte i Danmark. Beskæftigelsen er høj. Ledigheden er lav. Rekrutteringsudfordringerne er store.

I den situation er det nødvendigt, at arbejdsudbuddet af faglærte stiger, for at enderne kan mødes. Men fremskrivninger af arbejdsstyrken viser det modsatte. Mens antallet af faglærte falder, vil der komme markant flere akademikere.

Hovedpointer fra undersøgelsen

- Fra 2022 til 2032 vil antallet af faglærte i arbejdsstyrken falde med ca. 81.000 personer.
- Blandt social- og sundhedsmedarbejderne skal man forvente et tab på ca. 6.850 fagpersoner, hvoraf ca. 3.890 er social- og sundhedshjælpere.
- Undersøgelsen viser, at over 16 pct. af sundhedsservice-sekretærene forsvinder.
- Social- og sundhedserhvervet står til et mindre fald end den samlede gruppe af faglærte, hvor arbejdsstyrken forventes at falde med 9 pct.

Antal social- og sundhedshjælpere i Danmark falder på kun et årti med:

3.888

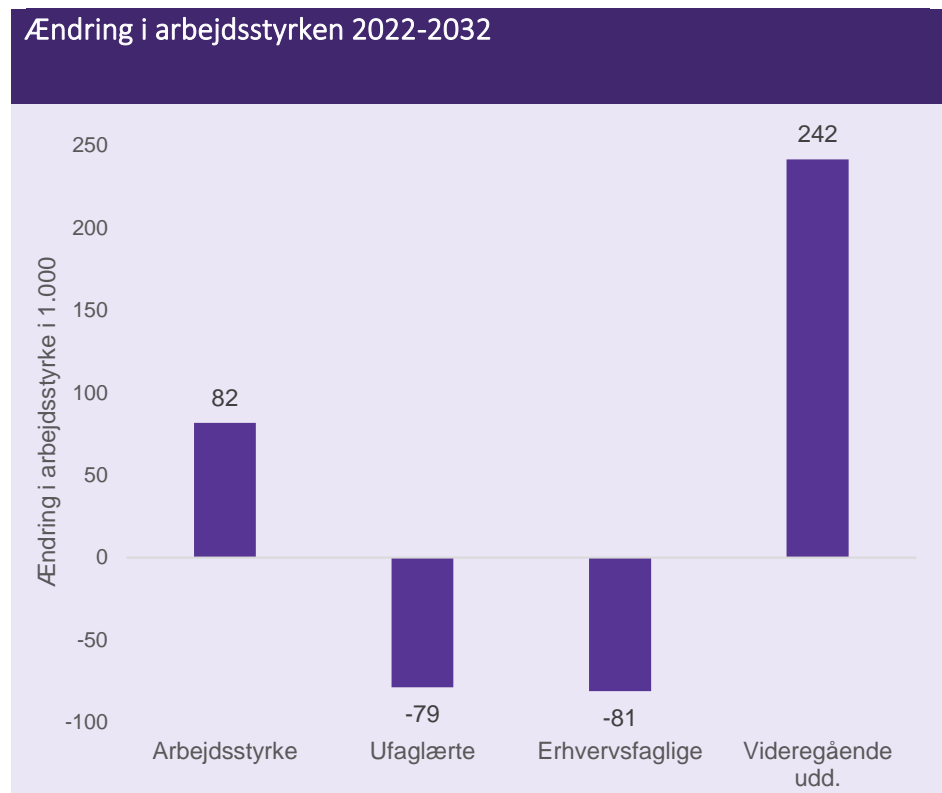
Fald i faglærte trods stigende arbejdsstyrke og fald i ufaglærte

Danmark får i løbet af de kommende 10 år et fald på over 80.000 faglærte, jf. figur 1.¹ I løbet af de næste 10 år vil andelen af faglærte i arbejdsstyrken dermed falde med 3,6 procentpoint til blot 27,9 procent af arbejdsstyrken.

Denne forventede udvikling sker på trods af, at arbejdsstyrken frem mod 2032 forventes at blive styrket med over 80.000 personer. Stigningen skyldes blandt andet arbejdsmarkedsreformer siden 2006, som øger tilbagetrækningsalderen.

Udviklingen med de over 80.000 færre faglærte sker også på trods af, at antallet af ufaglærte forventes at falde 10 procent, svarende til knap 80.000. Årsagen skal findes i, at mange faglærte trækker sig tilbage, og at der ikke er nok, der tager en erhvervsfaglig uddannelse til at modvirke tilbagetrækningen.

Arbejdsstyrken stiger med 240.000 akademikere.

Figur 1

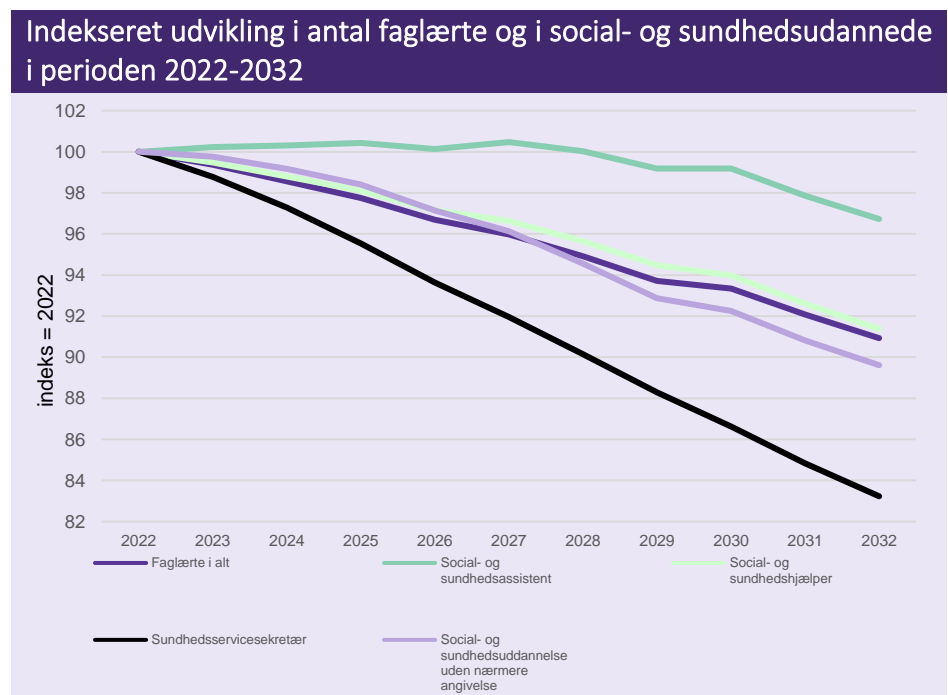
Kilde: SMVdanmark pba. Data fra HBS Economics sponsoreret af Varelotteriet

¹ Data er baseret på DREAM og Registerbaseret Arbejdsstyrkestatistik (RAS). DREAM er Danmarks Statistiks model, der bruges til at vurdere den langsigtede udvikling i dansk økonomi. Modellen bruges bredt af ministerier, tænketanke og forskere.

Når vi ser et fald i antal ufaglærte på ca. 80.000, et fald i antal faglærte på ca. 80.000 og samtidig en stigning i arbejdsstyrken på ca. 80.000, så må der være en gruppe der stiger med ca. 240.000 frem mod 2032. Og det er den del af arbejdsstyrken med en lang videregående uddannelse. Denne gruppe forventes dermed at stige med ca. 20 pct. i de kommende ti år.

Figur 2 viser et større fald i antallet af sundhedsservicesekretæruddannede end i faldet i antallet af social- og sundhedsuddannede. Dette er dog kun tilfældet, når man regner i procentvis udvikling. Gruppen af social- og sundhedsassistenter, -hjælpere og -uddannede uden nærmere angivelse er nemlig 11 gange så stor som gruppen af sundhedsservicesekretærer. Derfor er faldet i antallet af faglærte sundhedsservicesekretærer kun procentuelt større. Faggruppen er dog stadig meget relevant for problemstillingen med fremtidig mangel på social- og sundhedspersonale, da der ofte tales om, at man kan løse problemet ved at få social- og sundhedspersonalet til at bruge mindre tid på administrativt arbejde. Men den faggruppe der ville skulle overtage det administrative, nemlig sundhedsservicesekretærene, er der endnu større mangel på.

Antallet af faglærte sundhedsservice sekretærer står til et fald på 17 pct.

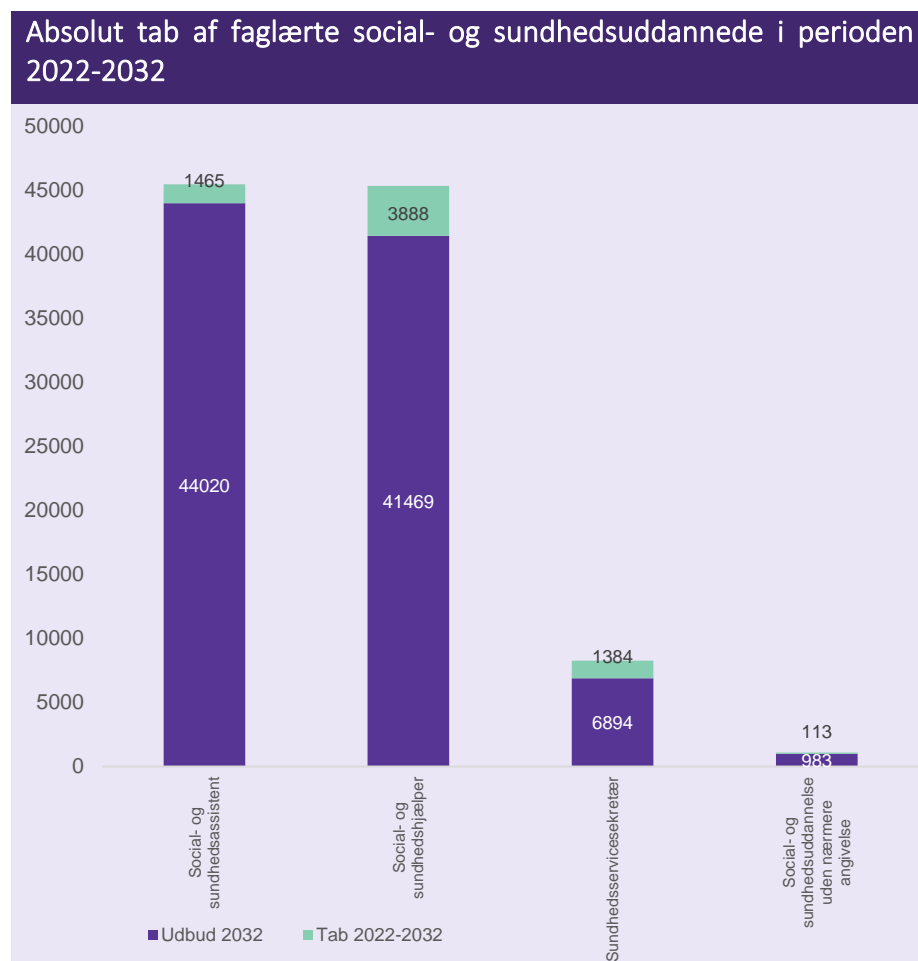
Figur 2

Kilde: SMVdanmark pba. Data fra HBS Economics sponsoreret af Varelotteriet

Fremskrivningen viser et fald i antallet af faglærte social- og sundhedshjælpere og assistenter på henholdsvis ca. 3.890 og 1.470 frem mod 2032, jf. figur 3. Selvom der er en vis usikkerhed forbundet med tallet,

så er det realistisk, at vi taler om over 5.350 færre SOSU-hjælpere og -assistenter i 2032.

Tab på ca.
3.890
social- og
sundheds-
hjælpere på
et årti

Figur 3

Kilde: SMVdanmark pba. Data fra HBS Economics sponsoreret af Varelotteriet

Kontakt

Cheføkonom Martin Kyed, tlf. 33 93 20 00, Kyed@SMVdanmark.dk.
SMVdanmark, oktober 2022.

Data til analysen er sponsoreret af

Oversigt over bran- chefordelt tab

Bilag 1: Data

Tabel over udviklingen i SOSU-brancherne i perioden 2022-2032

Branche	Antal 2022	Antal 2032	Tilgang	Afgang	Absolut tab	Procentuelt tab
Social- og sundhedsassistent	45.486	44020	22143	23608	1465	3,2%
Social- og sundhedshjælper	45357	41469	13710	17598	3888	8,6%
Sundheds-vicesekretær	8278	6894	3320	4704	1384	16,7%
Social- og sundhedsuddannelse uden nærmere angivelse	1096	983	1293	1406	113	10,3%

Tabel 1

Kilde: SMVdanmark pba. Data fra HBS Economics sponsoreret af Varelotteriet

Bilag 2: Metode

Fremskrivning af arbejdsstyrken

Fremskrivningen af arbejdsstyrken frem mod 2032 tager udgangspunkt i DREAM-gruppens socioøkonomiske fremskrivning fra primo 2022. Arbejdsstyrken består af beskæftigede og ledige og er afgrænset til de 16-74-årige.

I DREAM-gruppens fremskrivning er arbejdsstyrken alene opdelt efter uddannelsesniveauer. For at opnå en mere detaljeret uddannelsesgruppering for de erhvervsfaglige uddannelser, har vi anvendt Danmarks Statistiks registre til at fordele arbejdsstyrken blandt de erhvervsfaglig på en lang række uddannelsesgrupper.

Fremskrivningen af arbejdsstyrken er sket i tre trin:

1. På baggrund af DREAM-gruppens socioøkonomiske fremskrivning har vi først fordelt arbejdsstyrken på uddannelsesniveauer og 1-årsalderstrin.
2. Ved hjælp af registerdata fra Danmarks Statistik har vi herefter inddelt arbejdsstyrken blandt de erhvervsuddannede i en lang række uddannelsesgrupper. For hver uddannelsesgruppe har vi for hvert 1-årsalderstrin beregnet, hvor stor en andel af den samlede arbejdsstyrke blandt de erhvervsuddannede, de udgør af det pågældende alderstrin. Det har vi gjort på baggrund af data fra ultimo november 2020. I fremskrivningen antager vi, at disse andele er konstante over tid. Det betyder, at hvis fx elektrikere udgjorde 20 pct. af arbejdsstyrken blandt 70-årige erhvervsuddannede i 2020, så gør de det også i 2032.
3. Ved at gange disse andele på arbejdsstyrketallene fra DREAM-gruppens fremskrivning, fremskriver vi til slut arbejdsstyrken på 1-årsalderstrin for alle uddannelsesgrupper frem til 2032. Dette indebærer desuden, at vores fremskrivning af arbejdsstyrken er afstemt med arbejdsstyrken i DREAM-gruppens fremskrivning.

Beregning af til- og afgang fra arbejdsstyrken

På baggrund af vores arbejdsstyrkefremskrivning har vi efterfølgende beregnet til- og afgang fra de enkelte uddannelsesgrupper hvert år.

Disse beregninger består af to trin:

1. Først har vi beregnet til- og afgang for de enkelte uddannelsesgrupper fordelt på 1-årsalderstrin i de enkelte år. Det har vi gjort ved at beregne forskellen mellem arbejdsstyrken for hver uddannelsesgruppe på et givent 1-årsalderstrin i et givent år og arbejdsstyrken for den samme uddannelsesgruppe, som er ét år yngre året før. Dette kan udtrykkes med formlen:

$$D = Au,t,a - Au,t-1,a-1$$

hvor u er uddannelsesgruppe, t er år og a er 1-årsalderstrin. Hvis D er positiv er arbejdsstyrken vokset og der er sket en tilgang.

Hvis D omvendt er negativ er arbejdsstyrken faldet og der er sket en afgang. Aldersafgrænsningen betyder desuden, at der hvert år er en tilgang af nye 16-årige, ligesom der vil være en afgang af 74-årige, som forlader arbejdsstyrken.

Ved at summere til- og afgangene for alle 1-årsalderstrin har vi beregnet nettotilgangen for hver uddannelsesgruppe for årene 2023-2032. I 2030 stiger pensionsalderen fra 67 år til 68 år. Det indebærer, at der i 2030 sker et markant fald i afgangene af de 67-årige. Fra 2031 stabiliseres afgangene dog igen, hvor det nu er de 68-årige som i vidt omfang forlader arbejdsstyrken.

Kilde: HBS Economics